

OBSAH

Předmluva	13
-----------------	----

ÚVOD: PROBLEMATIKA ZÁNIKU ŘÍMSKÉ REPUBLIKY

Římská republika v novověkém obrazu dějin	15
Raná a pozdní republika	16
Hodnocení pozdní republiky v moderní historiografii	20
Problematika používání pojmu revoluce	22
Metody a perspektivy novějšího bádání	23

I. ŘÍMSKÁ EXPANZE NA ZÁPADĚ V LETECH 201 AŽ 133 PŘ. N. L.

Konec druhé punské války	26
Budování a posilování římské moci v Itálii	27
Římská expanze v Hispánii	30
Numantia	32
Struktura a vývoj sfér barkasovského a římského mocenského vlivu na Pyrenejském poloostrově	33

II. VSTUP ŘÍMA DO HELÉNISTICKÉHO SVĚTA

Vývoj helénistických států	35
Antiochos III. Veliký a Filip V. Makedonský	38
Druhá makedonská válka	42

Politika Tita Quinctia Flaminina	44
Válka s Antiochem III.	46
Římská politika vůči Řecku a Malé Asii	47
Třetí makedonská válka	49
Rozbití makedonského království	51
Zničení Korintu	54
Řím a pergamské království	54
Aristoníkovo povstání	55
Zánik seleukovské říše	58
Povstání Makabejských	60
Římská politika vůči helénistickým mocnostem	61

III.

VNITŘNÍ VÝVOJ ŘÍMA VE 2. STOLETÍ PŘ. N. L.

Změny ekonomické struktury	64
Zemědělství	65
Řemesla	73
Publikáni	74
Otroctví	77
Vývoj římské vládnoucí vrstvy	82
Marcus Porcius Cato a Publius Cornelius Scipio Aemilianus	85
Struktura římské federace	93
Nábožensko-historický vývoj	99
„Pohoršení při bakchanáliích“ roku 186 př. n. l. jako symptom krize	100
Počátky římské literatury a umění	101

IV.

REFORMNÍ POKUSY BRATRŮ GRACCHŮ

Krise římského zemědělství	105
Kruh reformátorů	107
Tiberius Gracchus	107
Sesazení tribuna Octavia	112
Krach prvního pokusu o reformu a jeho následky	117
Reformy Gaia Graccha	118
Konkurenční demagogie Marka Livia Drusa	123

Konec Gaia Graccha	124
Ke struktuře římské politiky	126
Historický význam bratří Gracchů	128

V.

ŘÍMSKÁ POLITIKA VE VĚKU MARIA A SULLY

Zahraniční politika	129
Mariův vzestup	130
Tažení Kimbrů	132
Mariova reforma armády	135
Krize roku 100 př. n. l.	140
Léta reakce	143
Otázka spojenců	145
Vztahy mezi senátem a jezdci	145
Reformní politika Marka Livie Drusa	146
Spojenecká válka	150
Reforma římské federace	152
Reformní pokus Publie Sulpicie Rufe	155
Sullův první pochod na Řím	156
Cinnovo vládnutí	158
Válka s Mithradatem VI.	160
Občanská válka	172
Sullova restaurace	177

VI.

ZHROUCENÍ SULLOVA SYSTÉMU A POMPEIŮV VZESTUP

Římská vnitřní politika po Sullovi	186
Sertoriovo povstání	188
Problém s piráty	192
Spartakovo povstání	194
Pompeiova mimořádná imperia	200
Catilinovo spiknutí	208
Třetí válka s Mithradatem	213
Pompeiova reforma Blízkého východu	217
Židovská otázka	218
Pompeův návrat a ustavení prvního triumvirátu	224

VII.
CAESAR

Caesarův první konsulát	229
Římská vnitřní politika ve stínu triumvirů	236
Crassova parthská válka	245
Římská expanze v Gallii	249
Občanská válka	275
Cato a Caesar	290
Caesarova diktatura	292
Opozice proti Caesarovi	299
Březnové idy	300
Pohled na Caesara	305

VIII.
KE KULTURNÍM
A DUCHOVNÍM DĚJINÁM
I. STOLETÍ PŘ. N. L.

Obecné vývojové tendence	311
Náboženské přesvědčení různých společenských vrstev	313
Římané a filozofie	315
Cicero jako zprostředkovatel řecké filozofie	315
Dramatická tvorba	315
Satira	316
Catullus	316
Lucretius	317
Římské dějepiscectví	318
Polybios a Poseidónios	319
Sallustius	319
Řečnictví	320
Cicero	320
Právní věda	321
Římský přístup k vědě. Marcus Terentius Varro	322
Rozvoj římského výtvarného umění	322

IX.
OCTAVIANŮV VZESTUP
A ZALOŽENÍ PRINCIPÁTU

Antoniova politika kompromisů po Caesarově zavraždění	326
Octavianův vstup do politiky	328
Význam ideologie a úloha armády ve střetech po Caesarově smrti	330
Ciceronův návrat do politiky	331
Mutinská válka	332
„Druhý triumvirát“	333
Ciceronova smrt	334
Bitvy u Filipp	336
Antoniova východní politika	337
Kleopatra	338
Perusijská válka	339
Brundisijská smlouva	341
Vergiliova čtvrtá ekloga	341
Smlouva z Misena	342
Dohoda v Tarentu	344
Antoniova parthská válka	345
Octavianův boj se Sextem Pompeiem	346
Ilyrská tažení a Octavianova „italská“ politika	348
Skoncování s Antoniem	350
Principát	356
Časová tabulka	359
Odkazy na bibliografii	365
Dodatek (2000)	400
Seznam plánek	407
Rejstřík	408